

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
79 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2019

Наукове видання

Збірник тез доповідей 79 наукової конференції викладачів академії
16 – 19 квітня 2019 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій,
протокол № 9 від 02.04.2019 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова

Єгоров Б.В., д.т.н., професор

Заступник голови

Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії:

Амбарцумянц Р.В., д-р техн. наук, професор

Безусов А.Т., д-р техн. наук, професор

Бурдо О.Г., д.т.н., професор

Віннікова Л.Г., д-р техн. наук, професор

Гапонюк О.І., д.т.н., професор

Жигунов Д.О., д.т.н., доцент

Іоргачова К.Г., д.т.н., професор

Капрельянц Л.В., д.т.н., професор

Коваленко О.О., д.т.н., ст.н.с.

Косой Б.В., д.т.н., професор

Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор

Мардар М.Р., д.т.н., професор

Мілованов В.І., д-р техн. наук, професор

Осипова Л.А., д-р техн. наук, доцент

Павлов О.І., д.е.н., професор

Плотніков В.М., д-р техн. наук, доцент

Станкевич Г.М., д.т.н., професор,

Савенко І.І., д.е.н., професор,

Тележенко Л.М., д-р техн. наук, професор

Ткаченко Н.А., д.т.н., професор,

Ткаченко О.Б., д.т.н., професор

Хобін В.А., д.т.н., професор,

Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор

Черно Н.К., д.т.н., професор

4. «Міжгалузевих наукових технічних комплексів» (МНТК), яка може стати інноваційною системою за умови генерації всіх характерних для моделі «локальне інноваційне середовище» факторів. МНТК, що діють в Україні, мають значний науковий виробничий потенціал.

5. «Модель СНД», заснована на науково-технічному співробітництві між державами, підприємствами та організаціями країн СНД за спільними програмами, комерційними замовленнями на науково-технічну продукцію, що передбачають взаємовигідний обмін науково-технічною інформацією тощо.

6. «Світового співробітництва», орієнтована на активну участь України у міжнародному науково-технічному співробітництві і широкому обміні науковими результатами і новими технологіями. Реалізація цієї моделі передбачає радикальне поліпшення якості вітчизняного наукового потенціалу та орієнтацію на пріоритетний розвиток співробітництва з сусідніми державами та науковими центрами української діаспори.

Отже, державна політика України має орієнтуватися на різні моделі інноваційного розвитку залежно від стану науково-технічного потенціалу і конкретного стану окремих галузей економіки та регіонів. Інноваційна політика має опиратися на активні інноваційні процеси на регіональному та галузевому рівнях. Місце і роль державних органів влади в розвитку інноваційних процесів залежатиме від стратегічних цілей державотворення, потенціалу України та фази економічного циклу.

ДЕПОЗИТНИЙ РИНОК УКРАЇНИ ЯК ЗАПОРУКА ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

**Тарасова О.В., канд. екон. наук, доцент
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

В умовах нестабільності фінансових ринків, низького рівня доходів населення, збитковості підприємств та масового банкрутства й ліквідації банківських установ України виникає необхідність детального моніторингу й аналізу сучасних тенденцій формування депозитної бази вітчизняних банків як головного джерела поповнення їх ліквідності та ресурсів, що приведе до відновлення кредитування економіки й стане запорукою економічного зростання. Тому актуальним є питання визначення факторів впливу на стан депозитної бази банків, окреслення заходів, які б стимулювали населення до заощаджень.

В останні роки динаміка показників депозитного ринку в Україні була в цілому спадною. Основні чинники негативної динаміки банківських вкладів населення були спровоковані гібридною агресією з боку РФ, а саме: девальвація гривні, повільне зниження рівня інфляції; низка взаємопов'язаних проблем банківської системи; повільні темпи відновлення економіки в цілому.

Однією з проблем депозитного ринку, яку сучасна банківська система України успадкувала ще з часів його становлення, та яка досі зберігає свою актуальність, є розбалансована регіональна структура вкладів населення.

За даними Національного банку України (НБУ) беззаперечним лідером по вкладах фізичних осіб є Київський регіон, у якому загалом зосереджено 37,3 % суми депозитів населення України. Крім того, середній розмір вкладу на 1 мешканця в столичному регіоні (38,6 тис. грн) більш ніж утричі перевищує середнє значення по країні (11,5 тис. грн).

Області, що мають найбільшу кількість населення та значний економічний потенціал і також є лідерами у сфері залучення вкладів населення: Дніпропетровська – 9,5 % загальної суми депозитів населення України, Львівська – 6,6 %, Одеська – 6,1 %, Харківська – 5,8 %, Запорізька – 4,2 %, Донецька – 4,0 % [1].

Слід зазначити також, що наявність даних диспропорцій у сфері залучення вкладів населення банками України викликана об'єктивними обставинами та практично не змінюється протягом багатьох останніх років.

Аналіз банківських депозитів фізичних осіб за строками повернення показує, що вклади до 1 року – найбільш популярний в Україні вид депозитів, що пояснюється, зокрема, змінами у законодавстві, які ще у 2015 р. розділили депозити на такі, що можуть бути достроково зняті, та строкові. Таким чином, вкладники втратили можливість дострокового припинення строкової депозитної угоди. Саме тому вкладники обирають переважно короткотривалі (3, 6, 9, 12 місяців) терміни вкладів. Питома вага вкладів до 1 року змінювалась таким чином: станом на 01.01.2014 р. – 27 %, на 01.01.2015 р. – 32 %, на 01.01.2016 р. – 43 %, на 01.01.2017 р. – 39 %, на 01.01.2018 р. та 01.07.2018 р. – 37 %.

Вклади на вимогу (до запитання) – гроші, які можуть бути зняті з рахунків вкладниками без попередження у будь-який момент. Отже, це – достатньо нестабільні залишки на рахунках, які, вочевидь, не можуть бути джерелом для довгострокових кредитів, у першу чергу – для кредитування реального сектору економіки. Як правило, це – залишки на карткових рахунках, «пенсійні» залишки, зарплатні рахунки та ін. Динаміка цих депозитів в останні роки свідчить про стабільне зростання частки залишків на вимогу у загальній сумі вкладів: станом на початок 2014 р. – 20 %, на початок 2015 р. – 24 %, на початок 2016 р. – 27 %, на початок 2017 р. – 29 %, на початок 2018 р. – 34 %, на середину 2018 р. – 38 %. Дана динаміка свідчить про негативні зміни у структурі банківських вкладів населення у цей період.

Довгострокові (на термін понад 2 роки) вклади мають бути основним джерелом довгострокового кредитування корпоративного сектору в Україні. Проте їх максимальна питома вага на рівні 3 – 4 % в останні роки протягом 2016 – 2018 рр. впала до рівня 1 % та залишається на цьому вкрай низькому значенні, що унеможлиблює активізацію довгострокового кредитування реального сектору економіки України та стоїть на перешкоді загального економічного оздоровлення.

Девальвація гривні протягом 2014 – 2017 рр. мала низку негативних наслідків для банківської системи України, супроводжувалася зростанням недовіри населення до банківських заощаджень у національній грошовій одиниці, що позначилось на ще більшому загальному скороченні банківських депозитів у цей період. Отже, скорочення депозитів «тиснуло» на валютний курс, а падіння курсу гривні прискорювало зняття депозитів. І ці дві руйнівні тенденції відбувались одночасно [2].

Одним з ключових негативних факторів, що ускладнює відновлення ринку строкових депозитів, є високий рівень інфляції та негативні очікування суб'єктів господарювання, вкладників, інших учасників ринку щодо цінової динаміки. Адже в умовах високого рівня інфляції знижується зацікавленість учасників ринку до довгострокових заощаджень у національній валюті.

Основними напрямками відновлення та зростання депозитного ринку в Україні мають бути наступні: забезпечення довготривалої стабільності національної грошової одиниці за рахунок своєчасної та повної імплементації нещодавно прийнятого Закону «Про валюту і валютні операції», накопичення міжнародних резервів до запланованого рівня, реалізації політики раціонального їх використання, стимулювання своєчасного повернення в Україну валютних коштів підприємств-експортерів, мінімізація темпів цінового зростання шляхом неухильного дотримання режиму інфляційного таргетування, забезпечення додатного рівня відсоткових ставок НБУ відносно прогнозованої базової інфляції, утримання грошової емісії в межах параметрів, встановлених державним бюджетом, стимулювання зовнішніх надходжень у форматі довгострокових кредитів та прямих іноземних інвестицій; відновлення прибуткової діяльності із подальшою рекапіталізацією банківської системи за рахунок: приведення у відповідність нормативів капіталу банківської системи до вимог Базеля III, виведення з ринку хронічно збиткових банків, активізації продажу майна проблемних банків, що знаходиться у заставі НБУ, реформування державних банків у напрямку підвищення

стандартів корпоративного управління з подальшою частковою їх приватизацією, законодавче закріплення норм, що унеможливають непередбачену зміну ключових правил діяльності банківської системи, збільшення мінімальної суми гарантування вкладів фізичних осіб.

Література

1. Основні показники діяльності банків України. Офіційне інтернет-представництво Національного Банку України. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798593.

2. Основні проблеми та напрями відновлення депозитного ринку як ключової передумови економічного зростання в Україні. Аналітична записка. [Електронний ресурс]. – <http://www.niss.gov.ua/articles/3173/>

ЯКІСТЬ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ТА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

**Скляр Л.Б., канд. екон. наук, доцент
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

Облікова інформація є складовою інформаційного середовища демократично розвиненого суспільства. Вона орієнтована на певні зобов'язання перед суспільством, власниками, найманими працівниками, постачальниками і споживачами. Розвиток інформаційного суспільства також висуває нові вимоги до облікової інформації, зокрема до її якості. Виникає потреба у всезагальному, системному підході до забезпечення якості облікової інформації.

Якість облікової інформації в значній мірі обумовлює обґрунтованість прийняття управлінських рішень органами влади, суб'єктами та учасниками підприємницької діяльності, є підставою для формування економічного мислення та свідомості суспільства, сприяє довірі до бухгалтерського обліку і фінансової звітності. Показники якості інформації дозволяють її користувачам зрозуміти переваги та обмеження щодо використання даних рахунків бухгалтерського обліку та звітності, а також здійснювати правильну інтерпретацію та підвищувати надійність аналітичних досліджень.

На разі якість облікової інформації визначається як сукупність рис та характеристик вихідних даних рахунків бухгалтерського обліку та звітності, що надає можливість задовольняти наявні або передбачені потреби споживачів. Максимальне задоволення потреб усіх користувачів облікової інформації стає основним критерієм діяльності бухгалтерських служб підприємств.

Якість облікової інформації необхідно оцінювати через такі характеристики: релевантність, точність, своєчасність та пунктуальність, узгодженість та порівнянність, доступність та ясність. Вона значною мірою залежить від того, на якому рівні збирається – централізованому (на рівні підприємства) або децентралізованому (на рівні структурних підрозділів). Звичайно, централізована облікова система має більше можливостей для забезпечення якості інформації: кваліфіковані кадри, науково обґрунтовані методології, технічне забезпечення тощо. Перевагою децентралізованої системи є її оперативність завдяки меншому розриву в часі між фіксацією господарських операцій і використанням готової інформації. Проблемою децентралізованої системи є наукова обґрунтованість методів формування облікової інформації та їх практичного застосування.

Незважаючи на зростання попиту на облікову інформацію головною метою є не збільшення обсягів інформації взагалі, а збільшення обсягів інформації високої якості. Фактори, що впливають на якість інформації, можна поділити на такі групи: національні; політичні; технічні; економічні; соціальні.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	
Корсікова Н.М.	358
ПРОБЛЕМИ ТА МОЖЛИВОСТІ РИНКУ КОШЕРНИХ ПРОДУКТІВ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ	
Дроздова В.А.	360
ВИКОРИСТАННЯ ПРИНЦИПІВ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ-ВИРОБНИКІВ СОКІВ ТА СОКОВМІСНИХ НАПОЇВ	
Дьяченко Ю.В., Коренман Є.М.	362
РОЗВИТОК МАРКЕТИНГОВОГО СЕРЕДОВИЩА АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	
Бахчиванжи Л.А., Євтушок О.В., Значек Р.Р.	364
УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ЯК ФАКТОР АКТИВІЗАЦІЇ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
Мужайло В.Д., Кривоногова І.Г.	366
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА В УКРАЇНІ	
Ніколюк О.В., Левчук Ю.С.	368

СЕКЦІЯ «ОБЛІК І АУДИТ»

ОЦІНКА ПЕРСИСТЕНТНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ: АКТУАЛЬНИЙ АСПЕКТ	
Купріна Н.М.	370
РОЛЬ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ В ОЦІНЦІ БІЗНЕСУ ПІДПРИЄМСТВА	
Ступницька Т.М., Антонюк О.П.	372
СТАТИСТИЧНИЙ ОБЛІК ВИТРАТ ПРАЦІ	
Ощепков О.П.	374
ФОРМИ ТА МЕТОДИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	
Євтушевська О.О.	375
ДЕПОЗИТНИЙ РИНОК УКРАЇНИ ЯК ЗАПОРУКА ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ	
Тарасова О.В.	377
ЯКІСТЬ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ТА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	
Скляр Л.Б.	379
СИСТЕМА КОНЦЕПТУАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ ПРИНЦИПІВ ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОДУКЦІЇ ПРОМИСЛОВОЇ ГАЛУЗІ	
Мельник Ю.М., Головаченко Л.М.	381
АНАЛІЗ СУТНОСТІ ОСНОВНИХ КАТЕГОРІЙ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	
Баранюк Х.О.	383
ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНОЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У РИНКОВИХ УМОВАХ	
Маркова Т.Д., Пчелянська Г.Б.	385
БАГАТОГРАННІСТЬ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «КОНКУРЕНЦІЯ» ТА «КОНКУРЕНТОЗДАТНІСТЬ»	
Іванченкова Л.В., Стасюкова К.В.	387

СЕКЦІЯ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА»

ВПЛИВ ГЕНЕТИЧНО МОДИФІКОВАНОЇ ПРОДУКЦІЇ НА ПРОДОВОЛЬЧУ БЕЗПЕКУ	
Ткачук Т.І.	388
СПОСОБИ МІНІМІЗАЦІЇ ЗБИТКУ КАДРОВОЇ БЕЗПЕКИ	
Руммо В.В.	390
ТЕНДЕНЦІЇ АКТИВІЗАЦІЇ ПРОДОВОЛЬЧОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ	
Криницька О.О.	392
ДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА»: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ	
Шишлюк В.Р., Заболотна О.С.	394

СЕКЦІЯ «СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ НАУКИ, ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА СПОРТ»

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВИБІР УКРАЇНИ ТА ЙОГО ОБУМОВЛЕНІСТЬ	
Соловей А.О., Кананихіна О.М., Ботіка Т.С.	396
РОЗУМІННЯ КОНЦЕПЦІЇ «СОЦІАЛЬНЕ» В СУСПІЛЬНИХ НАУКАХ	
Іванов Є.В., Мордовець М.В.	397
КОМАНДА І ОРГАНІЗАЦІЯ: СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВЗАЄМОДІЇ	
Черкаський А.В.	398